

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mons Thabor Sive Solitudo Exercitiorum Spiritualium

Bisling, Anselm

[Einsiedeln], 1682

Digressio IV. De infinitis damnis, & inexpiabili gravitate peccati mortalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60545](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60545)

die confiteris peccata tua, & cras iterum
perpetras confessa. Nunc proponis cavere,
& post horam agis, quasi nihil proposuisses.

DIGRESSIO IV.

De infinito damno, & inexpiable
gravitate peccati.

THEOPHOBVS.

(I.)

AD cognoscendum plenissime
randum peccatricis animæ naufragium,
statum, conditionem, & iacturam:
nonnulla de inestimabili damno
& gravitate peccati Corollaria loci
presentis Digressionis subnectam. De
vinitus de gratiâ sanctificante, & anima
hominis scripsere duo magni
clesiæ Patres, Augustinus & Chrysolostomus,
iste quidem his verbis. *Quod anima
corpori, hoc est animæ, Christi gratia,
sine anima corpus non vivit, nec
vit anima sine gratia.* Alter verò, sicut
ma, inquit, decus facit in corpore,
Deus in anima mediante gratiâ. Imo
ginemini Vobis omnes in sacris Scripturis
pulchritudine celeberrimum sceminarum
(uti Saræ, Rachelis, Esther, Iudithæ,
Abigail, Abisag, Susannæ; omniumque
profanis scriptoribus nominatissimum

Gratia sanctificans est anima vitæ.

Serm. x 6.

S. Aug. in Ioan.

Œminarum pulchritudine celeberrime.

rum, uti Lucretiæ, Cleopatrar, Cassan-
dræ, Penelopes, Helenæ, Rossanæ,
Polixenes; omnium de facto in hoc
orbe existentium Reginarum, Principif-
farum, aliarumque mulierum & Virgi-
num) quas mundus adorat formosita-
tes, in unam à Deo & naturâ congestas
esse personam, quid nisi tenuissima um-
bra sunt splendoris animæ, uno solo gra-
tiæ sanctificantis gradu dotata? Hæc
gratia dat animæ (sicut anima cor-
pori) vitam, vigorem, motum, spe-
ciem, sensationem, sanitatem, robur,
ut possit moveri, ambulare, videre,
audire, odorare, & operari fructuose
perfectè & meritorie ad gloriam cæle-
stem. Vnde per hanc gratiam *in Patre*
sumus, in Filio vivimus, in Spiritu Sancto
movemur & proficimus.

Pulchritu-
do animæ
in gratia.

Gratia vi-
gor animæ.

S. Cyprian.

Statûs cor-
poris mori-
turi, &
mortui de-
scriptio.

II. Obruat improvise casu huma-
num corpus febris maligna, præcipi-
tium fatale, ictus mortalis, lues vene-
nata, pestis contagiosa, videbis tabes-
cere corpus, corrugari frontem, pro-
fundari tempora, oculos cavari, obte-
nebrari pupillas, aures surdescere, de-
nigrari labia, manus tremere, caput
vacillare, omnes potentias, sensus ac mo-
tus hebescere, aliudque ad mortem
non deesse, nisi funestissimum mortis
ictum; quo secuto, quid superest, nisi
hor-

Animæ ty-
pus rece-
dente gra-
tiâ.

S. Crysol.
l. c.

Animæ dig-
nitas in gra-
tia.

Ejus mon-
struositas
sine illa.

S. Anselm.
l. de simili-
tud. c. 90.

horror exsanguis immoti & trunci
corporis? quid nisi ejusdem in fossas
projectio, corruptio, fœtor, putredo
vermes & cinis. Sic vergat anima per
incuriam sui, aut perversam malitiam
sensim ad diminutionem & amissionem
gratiæ, gratum, justum & sanctum fac-
ientis, donec per mortale peccatum in-
terijt, quid in animâ remanet, nisi per-
stiferum ulcus, fœtor peccatorum, cor-
ruptio criminum, vitiorum putredo, con-
scientiæ vermis, vanitatum cinis: quæque
gratiâ fuerat divinæ sapientiæ sedes
supernæ Majestatis thronus, sponsio
lestis thalamus, Deitatis domicilium
adorandæ Trinitatis templum; Reg-
um amica, Patris cælestis adoptiva
Verbi divini spōsa, Christi soror, Spiritus
columba, divinæ naturæ confors, sancta
& hæres omnium divitiarum gloria
magni Dei, in ictu oculi facta est capi-
talissima Dei inimica, magistra maliti-
æ inventrix nequitiarum, vorago fecer-
um, cloaca turpitudinum, infamis
prostitulum diabolorum, meretrix
bylonica, adultera damniorum, à Deo
à cælo, à Sanctis proscripita, proclamata
excommunicata, extrusa; plange itaque
(monet S. Anselmus) super te ô misera
ma! plange; quia te plangunt cæli, quia
te plangunt Angeli, quia te plangunt omnes
Sancti; te plagunt guttæ sanguinæ Christi

Domini, quia peccasti, & mali illius, quod commisisti, penitentiam non egisti.

III. Quantum verò ad animam in gratia existentis opera, quemadmodum una auri potabilis gutta majoris pretij, virtutis & efficaciam est ad vitam corporis conservandam, quam integra vini Cretici plaustra, ita tantum est unius gradus sanctificantis gratiam pretium in ordine ad meritum & gloriam, ut omnes mundi favorum, gratiarum & thesaurorum cumulos infinito valore antecellat. Econtra possideas, absque illa sola aureos montes & gemmeos, margaritarum & adamantum acervos, id est, exerceas quaecunque vel Angelis, vel hominibus possibile opera, subeas omnium Sanctorum equuleos, ungulas, tormenta, martyria, prout illa secundum suam substantiam, & tantumquam actus à libero hominis arbitrio emanantes considerantur, nec hilo tenus condigna sunt ad promerendam celestis gloriæ felicitatem, ob inaequalem finiti ad infinitum proportionem.

IV. Ex his consequitur, qualis & quam insana phreneticæ mentis protervia sit, stolam tam pretiosam, & candidam ex vellere Agni immaculati confectam, in sanguine Christi dealbatam, tam Regiam dotam Spiritus Sancti, tam ful-

Opera facta in gratia.

S. Tho. 12. q. 114. a. 3.

Facta extrinsecum gratiam.

Symbole gratiam.

gentem annulum subarrhationis cælestis
& tam inæstimabilem margaritam à di-
vinissimo Negoriatore IESV triginta
tribus annis quæsitam, in altitudine de-
mum maris (passionis suæ) inventam
fanguine suo dilutam, venditis omni-
bus animæ, & corporis sui substantiis
homini comparatam, & gratiosissimam
donatam pro unica voluptatula prop-
etissimâ impietate ad procos abjiceret
dissipare, distrahere, conculcare? quan-
tamen ipse Tartareus Nundinator tam
facit, ut pro uno gratiæ gradu recup-
rando, (si possibile foret) unus om-
nium reliquorum dæmoniorum, & dæ-
natorum pœnas usque ad extremum ju-
dicii diem sustinere paratus esset; non
ignorans, quòd per unicum illius gra-
dum rursus æternam sibi fælicitatem
comparare, & ex turpissimo deformita-
tis monstro in Seraphinum, vel Ange-
lum Lucis transformari posset.

Ad porcos
abjicitur.

Quanti gra-
tias æstima-
tur à diab.

Unica gut-
ta ejus in-
fernum ex-
tingueret.

Opera He-
roica Gen-
tilium.

V. Quòdque magis mirum videretur,
si unica talis gratiæ sanctificantis
& glorificantis gutta in infernum stillaret
posset, omnes ejus dolores mitigaret
cruciatus dulcoraret, & sustolleret tor-
menta, ignemque perpetuum deleret.

PHILOTH. Condolenda hinc est
fors Gentilium & Paganorum, imò
hæreticorum, qui stupendos virtutum

moralium fortitudinis, justitiæ, tempe-
rantia, charitatis proximi actus exer-
centes, destituti tamen à fide & gratiâ,
inaniter pro suâ salute laborant?

MONOPH. Miserabiles isti, sed Omni mē-
rito vacua,
longè magis deploranda illorum Ca-
tholicorum conditio, qui fide illumina-
ti, sacro Baptismi fonte lustrati, nihilo-
minus pro teruncio omnibus divinæ
gratiæ thesauris se spoliant, aut à lon-
ganimi Dei Opt. misericordiâ millies
oblatos aspernantur.

VI. THEOPH. Pro secundo ex Pecc. mort.
transfor-
mat in dia-
bolum.
supra memoratis Corollario sit, tantam
esse mortalis peccati perversitatem,
ut hominis ad imaginem Dei creati
speciem, non solum in diaboli formam
& filium (nam qui peccat, ex diabolo est) i. Io. 3. 8.
sed etiam in ipsissimum teterrimum dia-
bolum transmutet, ipsa intallibili Ve-
ritate de Iuda sic pronunciante *unus ex
his diabolus est: & de Iudæis vos ex patre
diabolo estis: & aliquando ad B. Catha-
rinam Senensem, peccatorem esse dia-
bolum incarnatum. Rectè igitur illud
Græcæ eloquentiæ flumē appellavit pec-
catum: magnum dæmonem; dæmonē volunta-
rium: dæmonē majus; animamque homi-
nis per peccatum converti in dæmonem,
non quidem substantiâ, sed voluntate, &
voluntatum individuâ conjunctione.*

Ioan. 6. 7.Ioan. 8.44.S. Ioan.Chrysof.hom. 28.in Epist.ad Rom.

VII. Ter-

Estis gravi-
tas inexpli-
bilis.

VII. Tertium. Gravitationem cuiuslibet peccati mortalis talem esse, tantamque, ut, licet per mille annorum myriades continuam panis, & aquæ indidiam tolerares, assiduo planctu universum mundum compleres, Adriaticum mare guttatim ex oculis lacrymandum profunderes: licet omnes Angeli simul & homines pleni, & perfecti in gratia integra diluvia sanguinearum lacrymarum depluerent, licet ad æqualificandam, & superandam mortalis criminis gravitationem ex unâ parte stateræ hoc solum & unicum collocaretur, ex alterâ verò stateræ parte omnia omnium Sanctorum merita, & opera, omnes craticulæ ignitæ, & sartagine, catastæ, equuleæ rotæ, aut quidquid SS. Christi Martyres sive à barbarâ crudelitate Tyrannorum, sive inhumanâ impietate carnalium seu rabiosâ voracitate belluarum pertulerunt, totum quantum non esset condignum pondus ad pondus peccati æquandum.

Etiam per
omnia SS.
merita.

Omnes per
que actus à
B. V. M.
solicitos.

VIII. Congerantur ad Dei Majestatem adorandam omnes actus Latria adorationis, laudis, benedictionis, glorificationis, amoris omnium existentium & possibilium cælestium & terrestrium creaturarum, & adijciatur ipsius etiam Matris Dei Mariæ gratia, sine

Etas, virtutum actus & merita, nihilominus ad plenam pro unica mortali noxa expiandâ satisfactionem non sunt condigna, vel æqualia, mallétque divina Majestas non offendi uno peccato, quam omnibus prædictis & excogitabilibus servitijs, laudibus, honoribus & amoribus coli ac adorari.

IX. Quartum. Quòd odium, quo infinita DEI Bonitas in peccatum mortale fertur, tam sit ferale, funestum, ac immensum, ut satis superque nullâ vel Angelicâ, vel humanâ linguâ proferri queat. Id vobis congruo problemate expono. Nôstis, quòd magni Principes terræ, si in vasis & poculis suis vel venenosam araneam, aut scorpionem, aut vinum, vel escam corrupta, squalida, foetentia inveniunt, non idcirco vasa illa gemmea, crySTALLINA, aurea, vel argentea in mare, in stagnum, aut fimum projiciunt, sed solam materiam venenosam, aut corruptam, vasis integris retentis, & sollicitâ dilutione purgatis, effundunt. Reperit ille supremus cæli Monarcha inter suæ aulæ cælestis innumera argentea & aurea, Angelorum & Seraphinorum Vasa, tertiam partem peccati toxico imbutam. Reperit inter crySTALLINA, cælorum, aliarumque creaturarum, duo præcipua miræ

Odium Dei contra peccatum.

Similitudines de vasis pretiosis veneno infectis.

Angeli sunt vasa aurea peccato intoxicata.

ex.

Homines excellentiæ Vasa (primavos huius
sunt crystal- generis parentes) peccati squallore, cor-
lina per pec- ruptione & foetore contaminata :
cat. corrup- mox (ô tremendam resolutionem
ta. integros Angelorum, ceu Vasorum
pretiosissimo auro, argentoque elabor-
torum integros, dico, millones factol-

Aurea in ignem projec-
ta.

roris sui impetu è Paradysi sui Tri-
nijs eiecit in ignes fumantes & crepa-
tes, scoriâ tamen peccati per illôs li-
inextinguibiles carbones nunquam
purgandâ. Illa verò crySTALLINA qua
tuncunque proprio suæ omnipotent-

CrySTALLINA in pul-
veres redacta:

artificio affaberrimè facta & expoli-
cum omnibus suis coherentijs in min-
tissimos pulveres comminuit; cont-
vit, in cineres ac favillas redegit,
ventum, in mare, ignesque disper-

Christus vas pretio-
sissimum,

X. At quia nullus Phinees stetit
& furorem placavit, ideo necdum cel-
verat quassatio. Vnum supererat
(placeat illud Ostensorium Corporis
Christi appellare) ante omnem aere-
tatem in mente Omnipotentis ac Sa-
entis Dei præconceptum, mille fig-
guris delineatum, constat ex pur-
simi auri materiâ, imperferutabili Sa-
ritus Sancti artificio in mundissimâ
ginali officinâ elaboratum, infini-
margaritis Orientalibus exornatum
Ordinatissimâ innumerabilium ce-

nis generis gemmarum serie distin-
ctum, artificio quidem incomparabile,
splendoribus gemmarum admirabile,
valore verò sui ac pretio inæstimabile.
Hoc, inquam, vas unicum supererat al-
tissimæ Dei magnificentiæ, in quo in-
finitè sibi complacuit, Incarnatus vide-
licet æterni Patris Filius: Et tamen hoc
ipsum toti Orbi creato obstupescen-
dum vas, seu dixerim Ostensorium, om-
ni prorsus maculâ & nãvo carens, ex
eo solùm, quòd Mundi petulantia suas
faeces eidem à tergo adjecit, implacã-
bilis suæ Majestatis ira, furor & odi-
um peccati, tanquam vas perditum mil-
le ictibus confregit, conquassavit & in
altitudinem maris demersit.

Ob alienã
peccata
contritum;

XI. Pari suæ Divinæ Iustitiæ furo-
re & impetu ipsammet suæ Deitatis
Aulam, individuæ Trinitatis domicili-
um, suæ Majestatis triclinium, dictãm-
que artificij sui officinam, excellentissi-
mam Filij sui Matrem, cum perpetuã
infamiã demoliturus fuisset, igneque
inextinguibili exusturus, si in eã finali-
tèr peccati mortalis sordes invenisset: u-
ti per hoc formale Decretum ex S. Spi-
ritûs Archivo extractum, & è cælo pro-
mulgatum constat:

B. V. æter-
næ perdi-
tioni obno-
xia, si pec-
casset &c.

*Si Mater Domini Virgo Beatissima pec-
casset mortaliter, ac sine contritione mortua
esset*

In librariis:
vel. S. Bri.
l. 4. 6. 7.

apud Lu-
dov. Blos.
In monili
spirit. cap.

esset, cælum nunquam obtinisset, sed in
demonibus in inferno eternum cruciatus
An potest quid gravius, & formidabi-
us in detestandum mortale facinus
ci, vel excogitari.

PHILOTH. Omnia planè inter-
ra mea horrore concutiuntur ad hæc
quidem Patribus & Theologis indub-
tata, verùm à me raro, aut perfuncto
duntaxat perpensa, vulgò autem pro-
süs inaudita.

Conciona-
tores Rhe-
torum flo-
culos fe-
ctantes.

XII. THEOPH. Et hoc ipsum
ploranda hujus sæculi calamitas est,
ex parte Concionatorum, quibus
tissimæ in concionando curæ est,
quomodo puros suis populis Divi-
Scripturæ fontes propinent, sed
modo mulsam ementitâ dulcedine
borum auribus infundant, non qual-
corda fervore dicendi, sed autes de-
re garrindi demulceant. Tum etiam
ex parte Auditorum, qui conveni-
visuri & percepturi, qualiter com-
Oratoris sacri Rhetoricæ artis
mendacijs quasi quædam cerussata

S. Hier. in
prefat. l. 3.
ad Gal.

Veri Con-
cionatoris
officium.

comptula meretricula procedat in
licum non tam eruditura populos, quam
lorum quæsitura favorem, applausum, &
clamationes Euge, Euge: fructuosius
& pastorali suo muneri convenienter
agent, si dimissis omnibus verborum

aurium lenocinijs, moralia tractent, ulcera animarum attingant, monstruositati mortalium peccatorum larvam detrahant, diaboli turpitudinem nigerri-
mis coloribus depingant, & synceram ac candidam de prædictis veritatem suos doceant.

XIII. Quintum & ultimum de peccati gravitate Corollarium ita declaro; quavis iustitia Dei atrocissimis, atque sempiternis supplicijs, omnibusque alijs, si adhuc graviores excogitabiles forent, puniat, & semper punitura sit lethale peccatum per sexcenties mille annorum myriades, & millies mille millionum cubos, in aeternum & ultra; tamen unius solum mortalis peccati culpam suam gravitate excedere, & perpetuo excessivam esse omnium possibilium poenarum gravitatem. Hinc consequitur id, quod B. Catharina Genuensis dixit: peccati malitiam, & cruciatum talem esse, ut infernus, ac alia tormenta sint in comparatione illius solatia.

XIV. Hinc merito B. Thomas Angelicus cane pejus & angue peccatum odio prosequens, in medio malarum occasionum Parisijs versando in ætatis suæ flore tam singulari studio præcavit, ut purus & innocens virgo ab omni impudicæ cogitationis assensu immunis è vita excesserit.

G 1

Cui

Culpa peccati mort. excedit omnes inferni poenas.

Exod. 157

S. Thomæ horror peccati.

Ex Menol.
bened. 16.
Nov.
S. Edmun-
dus cur sic
dictus.

Ejus horror
peccati
mort.

Zelus pec-
catores per
confessio-
nem expi-
andi.

B. Cathar.
Bonon. op-
tat sola pro
peccatori-
bus dam-
nari.

Cui subjungo S. Edmundū ideo sic non
natum (quia præter omnium mortalium
legem mundissimus totus, & omnibus
naturalibus sordibus in unis ex matris
alvo prodijt, sicut post mortem in secun-
dæ suæ matris uterum receptus, quatuor
ab obitu mensibus totus flexilis, mor-
lis, & incorruptus repertus est) tantum
peccatum abominatione ferebatur, non
assimare sit ausus: malle se insilire in
gum ardentem, quam peccatum ulli
scienter admittere. Exarsit etiam
horrore peccati, tam ardenti animo
peccatorum sordibus eruendi zelo,
tantus Præsul in itinere constitutus,
oportunitissimo quovis loco, viâ, tem-
pore & tempore, si quis obvius pec-
cata sua confiteri vellet, mox equo de-
scenderit, & neque per minimam mortem
licet diversorio proximus, ipsius con-
fessionem excipere, & pœnitentem
hoc malo summi mali liberare dilige-
lerit.

XV. PHILOTH. Rara hoc tempore
re erga peccatores charitas. Sed
illam B. Catharinæ Bononiensis (cuius
Corpus à 200. & amplius annis incor-
ruptum & flexile est) satis superque
miretur, dum instantissimis in vita
cibus à Deo postulavit, ut pro sui delin-
tatione (sine tamen mortalis criminis
pœnitentia) liberaretur.

noxâ) novum & terribiliorem conde-
ret infernum, ac se pro incude statue-
ret, suæ rigorosissimæ justitiæ ictibus
tundendam, modò per ejus miseri-
cordiam cæteri mortales aut à peccan-
do præservarentur, aut à commissis
sceleribus citò expiarentur.

XVI. Pro materiæ istius coronæ
de gravitati peccati mortalis ultimum
pondus adijciat Cantuariensis Archi-
Præsul Anselmus, qui non dubita-
vit sequentia verba tum voce, tum

S. Ansel-
mus ma-
vult infer-
num, quàm
peccatum.

scripto posteritati notificare, & pecca-
torum cordibus insculpere: *Si hîc pecca-*
ti pudorem, & illic cernerem inferni horro-
rem, & necessario uni illorum haberem im-
mergi, prius me in infernum mergerem, quàm
peccatum in me immitterem; mallem enim pu-
rus à peccato, & innocens gehennam introire,
quàm peccati sorte pollutus cælorum regna
tenere.

S. Anselm.
de similit.
c. 160.

MONOPH. Actum est: concla-
matum est de anima peccatrice, si ad
hæc audita, & cognita non tota præ
contritione, metu, & dolore
liquefcat.

✠ (I E S V S) ✠
✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

G 3

M E.